

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Enhet 2
 Ann-Louice Jonsson

DOM
 2013-06-28
 Meddelad i
 Falun

Mål nr
 1128-13

SÖKANDE

Scandinavian Trainpartner AB, 556614-7467
 c/o Eversheds Advokatbyrå AB
 Box 14055
 104 40 Stockholm

Ombud: Advokat Jonas Bratt
 Eversheds Advokatbyrå AB
 Box 14055
 104 40 Stockholm

MOTPART

Tåg i Bergslagen AB, 556470-2107
 Smidesgatan 5
 781 71 Borlänge

Ombud: Advokat Anna Gustafsson
 Advokatfirman Törngren Magnell KB
 Västra Trädgårdsgatan 8
 111 53 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

KONKURRENSVERKET	
2013-07-01	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Scandinavian Trainpartner AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 86676

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45	Kullen 4	023-383 00 00	023-383 00 80	måndag – fredag
S-791 21 Falun		E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se		08:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Tåg i Bergslagen AB (TiB) har, inom ramen för ett förhandlat förfarande enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF), bjudit in leverantörer att lämna anbud i upphandlingen "New trains for Tag i Bergslagen" (Dnr 12-09). TiB beslutade den 13 mars 2013 att avbryta upphandlingen. Som skäl för beslutet angavs att en överenskommelse träffats mellan TiB:s ägare om att istället låta AB Transitio genomföra en upphandling av nya tåg, vilket kommer att medföra väsentliga ekonomiska fördelar för TiB och dess ägare.

Scandinavian Trainpartner AB (i det följande Bolaget) ansöker om överprövning av avbrytandebeslutet och yrkar att beslutet ogiltigförklaras på den grunden att det inte finns saklig godtagbara skäl för avbrytandet.

TiB bestrider bifall till ansökan och anför att beslutet vilar på sakligt godtagbara skäl.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Det saknas bestämmelser i LUF som reglerar under vilka omständigheter en upphandling får avbrytas. Enligt EU-domstolens praxis är ett beslut att avbryta en upphandling inte förbehållna undantagssituationer eller då det finns tungt vägande skäl (mål C-27/98 Fracasso och Leitschutz, punkterna 23 och 25). Dock är möjligheterna att avbryta en upphandling begränsad på sådant sätt att ett beslut om avbrytande av en upphandling måste vila på sakligt godtagbara skäl, inte får vara godtyckligt och måste följa de grundläggande principerna i unionsrätten. Det är vidare den upphandlande enheten som har att visa att det förelegat sakligt godtagbara skäl för avbrytandet (jfr RÅ 2009 ref. 43). EU-domstolen har vidare uttalat att sakliga skäl kan bestå i att den upphandlande myndigheten på grund av fel som den själv begått inte har möjlighet att välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet (mål C-244/02 Kauppatalo Hansel).

TiB, som anser att avbrytandebeslutet fattats på sakligt godtagbara grunder och i enlighet med grundläggande upphandlingsrättsliga principer, åberopar bl.a. följande omständigheter till stöd för sitt beslut. TiB ägs av Länstrafiken Örebro AB, Västmanlands lokaltrafik AB, AB Dalatrafik och X-Trafik AB. Mot bakgrund av ett kritiskt behov av att effektivisera tågtrafiken för att tillgodose allmänhetens önskemål om trafikutbud, fattade TiB:s styrelse beslut om att påbörja upphandlingen, vilken annonserades den 11 september 2012. Sju leverantörer bedömdes kvalificerade att lämna anbud. Strax efter kvalificeringen fördes diskussioner med representanter för TiB:s ägare gällande anskaffning av nya fordon, vilket så småningom utmynnade i beslutet om att avbryta upphandlingen. Avbrytandebeslutet har sin grund i ett väl avvägt konstaterande att en upphandling av ett ramavtal (istället för varukontrakt) på ett bättre och mer samordnat sätt kan tillgodose effektiviseringen av tågtrafiken i hela regionen eftersom det ger fler enheter rätt och möjlighet att avropa nya fordon och därmed möjliggöra täckning av kapacitetsbehovet. En gemensam upphandling av ett ramavtal ger även möjlighet att skapa synergier mellan de olika enheternas nya tågfordon, vilket i sin tur innebär att risken för förseningar eller inställd trafik på grund av tekniska problem i regionen minskar, vilket är en betydande fördel när det gäller att tillgodose behovet av trafikeffektivisering. Detta konstaterande uppkom dels i samband med att andra enheter närmare identifierade sina respektive behov av nya fordon, dels i samband med en intresseavvägning avseende TiB:s akuta behov att täcka sin kapacitetsbrist gentemot skapandet av synergier. Resultatet blev att möjligheten att samköra tåg mellan olika län/regioner bedömdes väga tyngre än fördelen med att snabbt anskaffa tåg endast till TiB:s verksamhet. De avvägningar som gjorts har legat utanför TiB:s kontroll och uppmärksammades inte innan upphandlingen påbörjades.

Bolaget gör för sin del gällande att det inte föreligger sakliga skäl för avbrytandebeslutet, att de ekonomiska överväganden som TiB åberopar

kunde ha gjorts redan innan man beslutade att genomföra upphandlingen, att förfarandet öppnar upp för godtycklighet och att Bolaget lidit eller riskerar att lida skada till följd av TiB:s beslut.

I rättspraxis är det klarlagt att en upphandlande enhets befogenhet att avstå från att fullfölja en upphandling inte är förbehållet undantagsfall eller då det finns tungt vägande skäl. Utgångspunkten måste vara att en upphandlande enhet har rätt att själv avgöra när det finns förutsättningar för att inleda en upphandling och när en inledd upphandling behöver avbrytas, även om möjligheten att avbryta en upphandling är begränsad på sätt som redogjorts för ovan. I förevarande fall har TiB framfört att en gemensam upphandling av ett ramavtal där TiB, tillsammans med andra ingående aktörer, kan göra avrop kommer att medföra stora fördelar såväl ekonomiskt som ur kapacitets- och effektivitetssynpunkt jämfört med den upphandling som TiB påbörjat. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att TiB:s beslut om att avbryta upphandlingen har vilat på sakligt godtagbara skäl. Det har enligt förvaltningsrättens mening inte heller framkommit omständigheter som talar för att avbrytandebeslutet skulle vara godtyckligt eller stå i strid med någon av de grundläggande principerna för offentlig upphandling. Bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Karin Forslund Johansson

rådman